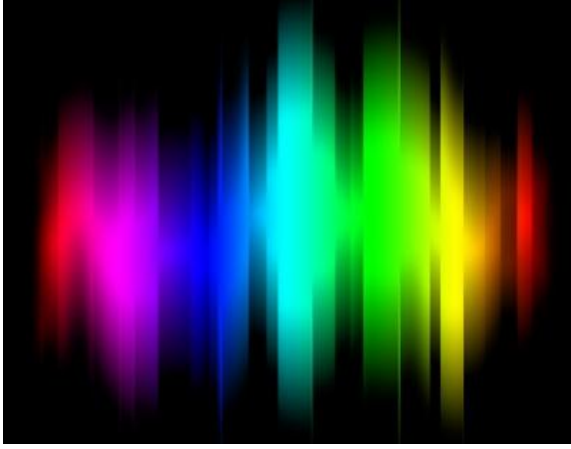

Işığın nesi aşıldı hızı mı sürati mi?

Fiziksel terimlerin tanımlanmasında ve isimlerinde İngilizcenin büyük bir ağırlığı var. Terimlere Türkçede bir karşılık bulmak bazen çok zor olabiliyor ve bazen de günlük kullanımda o an için çok seçici ve çok hassas davranılmadığı için hatalı çevirmeler yapılabiliyor. Bu hatalar kitaplar basıldıkça, derslerde bu şekilde kavramlar isimlendirildikçe çoğaltılıyor. Günlük hayatta ve fizikte kullanımda en çok ayırt etmede sıkıntı çekilen kavramlar ise belki de hız ve sürat.

Hız vektörel bir büyüklük olarak kabul edilmektedir ve İngilizce de "velocity" kelimesinin karşılığı olarak kullanılmaktadır. Sürat ise skalerdir ve "speed" kelimesinin karşılığı olarak yer almaktadır. Sınavlarımızda ve derslerimizde bu ayrımın altını çizmemize rağmen bazen biz de hataya düşebiliyoruz.

Yeni yayınlanan Fizik öğretim programını bu açıdan incelediğimizde çizgisel ve açısal sürat kavramlarında bu hassasiyeti hissedebiliyoruz. Program yayınlanmadan önce bunu yazımızda

<http://www.fizikogretmeni.com/dairesel-hareket-hiz-ve-surat-ayrimi-var-mi/>

adresinde ifade etmiştik. Fakat yine aynı programda ışık ile ilgili ifadelerde ışık sürati yerine yine ışık hızı kavramının kullanıldığına rastlıyoruz.

Başka bir örnek vermek gerekirse İnternet sitelerinde, bu günlerde ışık hızının aşıldığına dair haberler var. Mesela NTV' nin sitesi, haberi verirken "Işık hızı aşıldı mı?" başlığını kullanmış. Işıktan daha hızlı şeklinde bir ifade belki daha iyi olabilirdi.

Fizik derslerinde biz de uygun durumlar haricinde ışık hızı ifadesini kullanmamalıyız diye düşünüyorum. Bu durum dikkatli öğrencilerin gözlerinden kaçmıyor çünkü.

Başta biz fizikçiler olmak üzere medyaya bu tür kullanımların önüne geçmek için çok büyük görevler düşüyor.

Mustafa DEMİR

phyosh@yahoo.com

forphysics@gmail.com